

ÖĞRENCİ DEVAMSIZLIĞI NEDENLERİ, SONUÇLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

MÜDAHALE EYLEM PLANI

Prof. Dr. Süreyya SAKINÇ
Celal Bayar Üniversitesi

01.11.2013

Bu rapor, T.C. Zafer Kalkınma Ajansı tarafından Teknik Destek Faaliyeti kapsamında finanse edilen Sürekli Eğitim, Sorunsuz Gelecek konulu eğitim faaliyetinin sonucunda, "Öğrencilerin Devamsızlık Sorununa Çözüm" eylem planı oluşturulmak amacıyla UŞAK İl Millî Eğitim Müdürlüğü için GroupA Danışmanlık tarafından hazırlanmıştır.

SUNUŞ

“Öğrenci Devamsızlığı Nedenleri, Sonuçları ve Çözüm Önerileri” başlıklı rapor, Zafer Kalkınma Ajansı tarafından Teknik Destek Faaliyeti kapsamında finanse edilen Sürekli Eğitim, Sorunsuz Gelecek konulu eğitim faaliyetinin sonucunda, “Öğrencilerin Devamsızlık Sorununa Çözüm” eylem planı oluşturulmak amacıyla UŞAK İl Milli Eğitim Müdürlüğü için hazırlanmıştır.

Raporun amacı, özellikle mesleki ve teknik orta öğretim kurumlarında öğrencilerin okula devamsızlığına neden olan etkenlerin belirlenmesi; okula devamsızlık davranışının yol açtığı sonuç ve sorunların saptanması; devamsızlık sorununun çözümüne ilişkin alınacak önlemlerin değerlendirilmesidir. Bunlara bağlı olarak, okul yöneticileri için devamsızlığın önlenmesine yönelik politika önerileri geliştirmektir.

Çalışmada yararlanılan bulgular, Uşak İl Milli Eğitim Müdürlüğü’ne bağlı mesleki ve teknik orta öğretim kurumlarının yönetici ve rehber öğretmenleri ile gerçekleştirilen “grup arabası etkinliği” sonucunda ulaşılmıştır. Gruplara ayrılan katılımcılar, “sorun ağacı” oluşturmak suretiyle öğrencilerin devamsızlığına neden olan asıl ve alt nedenleri belirlemişlerdir.

Öğrenci devamsızlığının nedenleri çeşitli olmakla birlikte mesleki ve teknik orta öğretim kurumlarından katılan katılımcılar genel olarak devamsızlık nedenlerini aşağıdaki şekilde gruplandırmışlardır.

- Yöneticilerden kaynaklanan nedenler,
- Öğretmenlerden kaynaklanan nedenler,
- Aileden kaynaklanan nedenler,
- Çevreden kaynaklanan nedenler,
- Ekonomik ve sosyal nedenler,
- Bireysel nedenler,
- Mevzuattan kaynaklanan nedenlerdir.

Katılımcıların, devamsızlık sorununun çözümüne yönelik geliştirdikleri önlemler arasında;

- 1- Yönetmeliklerin yeniden düzenlenmesi ve devamsızlığa fırsat verilmemesi,

- 2- Öğrencileri okula getirecek ve okulda tutmayı başaracak sosyal ve kültürel aktiviteleri arttırmak ve bunun için de okullara gerekli fiziksel ve maddi imkanların sağlanması gerektiği,
- 3- Problemin çözümünde velilerin, sosyal çevrenin de sürece dahil edilmesi gerektiği,
- 4- Okulu ilgilendiren her türlü kararda eğitimcilerin görüşlerinin alınması,
- 5- Meslek liselerine öğrenci alınırken en başarılı ve istekli öğrencilerin seçilmesi, müfredatlarının iyi düzenlenmesi,
- 6- Eğitimciler bu sorunla ilgili birimler oluşturarak, çalışmalar yürütmeleri ve öğretmenleri bilgilendirmeleri,
- 7- Öğrencilere değerlerin önemini kavratmak,
- 8- Okul yöneticilerini ve öğretmenlerini uygulamalarında motive edici aktivitelere yer vermek,
- 9- Sanayi ve iş çevresi ile okullar arasında işbirliği ve iletişim sağlanması,
- 10- Sorunun sebeplerine ilişkin daha detaylı araştırmalar yürütmek, gibi öneriler yer almaktadır.

Bu raporda, devamsızlıkla mücadelede eylem planı hazırlanırken şu aşamalara yer verilmiştir.

Birinci Aşama: Okula devamsızlık ile ilgili mevcut durumun değerlendirilmesi ve analizi.

İkinci Aşama: Okula devamsızlık risk nedenlerinin belirlenmesi.

Üçüncü Aşama: Öğrencinin devamsızlık sorununun çözümü için uygulanması gereken eylemler ve müdahaleler.

Bu raporun hazırlanmasında katkı sağlayan ve görüşlerinden yararlandığımız Doç.Dr. Aycan ÇİÇEK SAĞLAM'a teşekkür ederim. Bu rapordaki bulguların ve okula devamsızlığın önlenmesine yönelik politika önerilerinin ilgili taraflara yararlı olmasını dilerim.

Saygılarımla,

Prof. Dr. Süreyya SAKINÇ

Uşak, Kasım 2013

I. BÖLÜM

OKULA DEVAMSIZLIKLA İLGİLİ MEVCUT DURUMUN TESPİTİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Okula devamsızlık fiziksel, psikolojik ve toplumsal birçok etmeden kaynaklanabilen ve öğrencinin akademik başarısını olumsuz yönde etkileyebileceği düşünülen istenmeyen bir öğrenci davranışıdır. Devamsızlık, okul dönemi içerisinde mazeretsiz olarak okulda bulunmama şeklinde tanımlanmaktadır. Devamsızlık, eğitim-öğretim kurumlarında öğrenim görmekte olan öğrencilerin okula ya aralıklı gelme ya da hiç gelmeme şeklinde iki türlü ortaya çıkmaktadır.

- **Aralıklı devamsızlık:** Öğrencilerin, eğitim-öğretim görmekte oldukları okullarına bazen gelip bazen gelmemeleri durumunda ortaya çıkan devamsızlık türüdür.
- **Sürekli devamsızlık:** Hazır bulunuşluğu yeterli seviyede olmasına rağmen öğrencinin okula hiç gelmemesidir.

Aralıklı (özürlü) devamsızlık, öğrencinin okula karşı geliştirdiği olumsuz davranışlardan çok, sağlık, okul adına etkinliklere katılma, kaza, gibi olağan dışı nedenlere bağlıdır. Okul yönetimleri için önlem alınması gereken ve öğrencinin okulu red etme eylemlerinin bir türü olan “sürekli devamsızlık” mücadele edilmesi gereken asıl devamsızlık türüdür.

Okul reddetme davranışı uzatılmış okul devamsızlıkları, düzenli okul veya ders kaçırma, kronik sabah gecikmelerinden oluşan karmaşık ve çok boyutlu bir yapıdır. Okul reddetme davranışı dersi asma, okul reddi gibi başarısız olma, korkma, sosyal kaygılardan ileri gelebilmektedir.

Konu ile ilgili olarak yapılan araştırma sonuçları incelendiğinde (Altınkurt, 2008; Ayaş, 2007; Claus ve Hammer, 2001) aralıklı devamsızlık nedenlerinin şu şekilde sıralandığı görülmektedir:

Aralıklı (Özürlü) Devamsızlık Nedenleri:

- Öğrencinin evinin okula uzak olması,
- Öğrencinin sağlık problemlerinin olması,
- Okulun ilk ve son haftalarında ders olmaz gibi inanışlar,

- Öğrencilerin içsel, kişisel sorunları,
- Öğrencilerin başarılı olma duygusunu yaşayamamaları,
- Öğrencilerin, grup psikolojisini yaşama isteğinden dolayı akran gruplarına girebilmek için ya da akran gruplarında kalabilmek için devamsızlık yapma eğilimlerinin olması,
- Aile içi sorunların neden olduğu psikolojik faktörler,
- Okuldaki sosyal etkinliklerin yetersizliği,
- Maddi durumu iyi olmayan öğrencilerin bir işte çalışmaları,
- Öğrencilerin gerekli olan araç-gereçlere sahip olamayışı,
- Öğrencilerin okulu ve öğretmenleri sevmeme durumundan kaynaklanan nedenler,
- Zamanında uyumayan öğrencilerin sabahları uyanamaması
- Okullarda yaşanan zorbalıklar,
- Öğretmenlerin öğrencinin derse ilgisini arttıracak öğretim yöntemlerini kullanmaması,
- Ailenin eğitim seviyesinin düşük olması, okul ile aile arasında yeterli ilişki kurulamaması.

Sürekli Devamsızlık Nedenleri:

- Kırsal kesimlerde meydana gelen erken yaşta kız çocuklarının evlendirilmesi,
- Ailelerin ekonomik yönden iyi seviyelerde bulunmamaları,
- Bazı ailelerin evleri okula uzak olduğundan eve gidiş gelişin sorun teşkil etmesi,
- Kırsal kesimdeki çocuklara çobanlık yaptırılması, hasat mevsiminde tarla işleri ile uğraştırılması, gibi nedenler,
- Öğrencilerden bazısının öğrenim isteğinin olmayışı ve okula karşı isteksizliği, herhangi bir engel durumunun olması, öğrenci velilerinin taşınmalı eğitim, pansiyonlu ilköğretime olumlu yaklaşmaması, gibi nedenlerden dolayı da öğrenciler okulda devam etmeleri gerekirken okula devam edemedikleri görülmektedir.

TÜRKİYE'DE Kİ MEVCUT DURUMUN DEĞERLENDİRİLMESİ

İdari kayıtlardan elde edilen verilere göre, Türkiye'de 2009-2010 öğretim yılında her 100 resmi mesleki ve teknik ortaöğretim kurumu öğrencisinden 49'u 20 gün ve daha fazla devamsızlık yapmıştır. Bu da göstermiştir ki, ortaöğretimde okulu terk ya da okulla ilişkin kesilmesi önemli bir sorun olmuş ve günümüz verileriyle de kıyaslandığında olmaya devam etmektedir.

2009-2010 öğretim yılında resmi ve örgün ortaöğretim kurumlarında okuyan erkek öğrencilerin %10,2'sinin, kız öğrencilerin %5,9'unun okulla ilişiği vefat ya da yurtdışına çıkma gibi nedenler haricinde kesilmiştir. Okulu terk davranışı, okul türüne göre farklılaşmaktadır. En yüksek okulu terk oranları meslek liseleri, imam-hatip liseleri ve resmi genel liselerde ortaya çıkmaktadır. Sabancı Üniversitesi ERG (Eğitim Reformu Girişimi) platformu tarafından yapılan bir çalışmada ortaya konan bu rakamlara ek olarak, aynı çalışma, Uşak iline özgü devamsızlık istatistiklerini de yayınlamıştır.

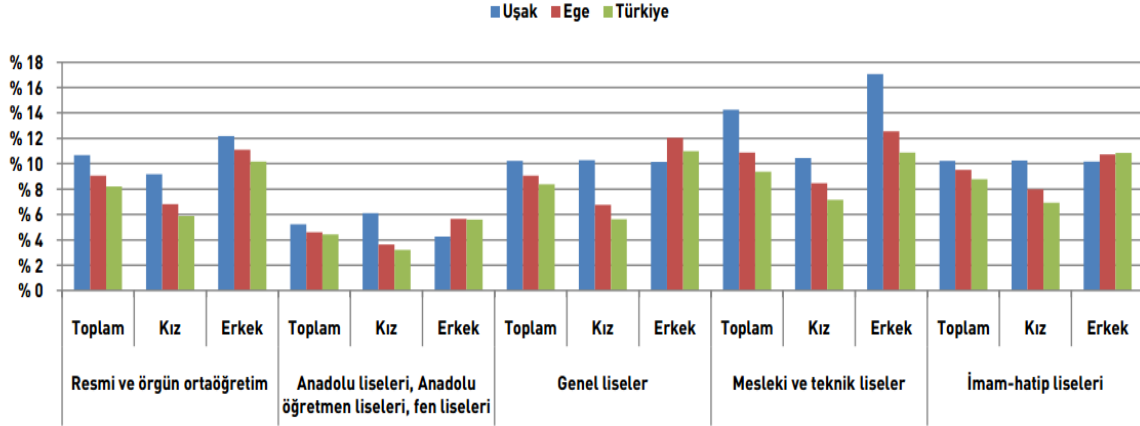
Buna göre 2011 yılında Resmi Genel Liselerde devamsızlık oranı %31.8 iken Resmi Mesleki-Teknik Ortaöğretimde bu oran % 37.3'tür. Bu durum Uşak ili genelinde devamsızlığın bir sorun olduğunu ancak Meslek ve Teknik Liselerde daha yoğun olarak karşılaşıldığını göstermektedir. Türkiye ortalamasının %35.7 olduğu göz önüne alındığında bu rakamın yüksek olduğu bir gerçektir. 2012-2013 yılında Bakanlık Denetmenlerinin yaptıkları incelemeler sonucu ortaya çıkan raporda da Mesleki- Teknik Ortaöğretim Kurumlarındaki mevcut devamsızlık oranlarının yüksek olduğu belirtilmiştir.

Uşak, dezavantajlı bir bölge olmaması; 2 organize sanayi bölgesine sahip olması ve ara elemana ihtiyaç duyması açısından Mesleki-Teknik Ortaöğretim mezunu bireylere il genelinde gereksinim duyulmaktadır. Ancak böyle bir ihtiyaç söz konusuysen Mesleki-Teknik Ortaöğretim öğrencilerinin devamsızlık yapmaları veya okullardan ayrılmaları, üzerinde durulması ve nedenlerinin araştırılması gereken bir husustur.

Okula devamsızlık 2007 ile 2011 yılları arasında belirgin biçimde artmıştır. Okul devamsızlığı en yaygın olarak üst sınıflarda, yoksul öğrenciler arasında, Doğu bölgelerinde, çoğu bölgede erkek öğrenciler arasında, kentsel yerleşimlerde ve okul performansı ortalamasının altında olan çocuklarda görülmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı Örgün Eğitim İstatistiklerine göre 2011-2012 ders yılında net okullaşma oranı %67,37, brüt okullaşma oranı ise %92,56'dır.

Kalabalık ailelerin çocukları, eğitim ve gelir düzeyi düşük ana babaların çocukları, ilkokulda başarılı bir performans sergileyemeyen veya düzenli devam edemeyen çocuklar ve yatılı bölge okullarına gidenler, ilköğretimi tamamlasalar bile, ortaöğretime devam şansları en az olan çocuklardır. Ortaöğretimde devamsızlık ve okulu terk oranlarının çok yüksek olduğu anlaşılmaktadır: Ortaöğretimde her ders yılında öğrencilerin %40'ından fazlası 20 gün veya daha fazla devamsızlık yapmakta, yaklaşık %8'i de okulu resmen bırakmaktadır.

ORTAÖĞRETİMDE OKULU TERK (2009-2010)

EĞİTİM REFORMU GİRİŞİMİ

Sabancı Üniversitesi Karaköy İletişim Merkezi
Bankalar Caddesi No: 2 Kat: 5 Karaköy 34420 İstanbul
T +90 (212) 292 05 42 F +90 (212) 292 02 95
erg.sabanciuniv.edu

Tabloda Uşak ili, Ege Bölgesi Geneli ve Türkiye Geneli ortaöğretimde okulu terk oranları verilmiştir. Mesleki ve Teknik Liseler dikkate alındığında Kız-Erkek ve Toplam yüzdelerinde Uşak'ın ne kadar yüksek rakamlara sahip olduğu görülmektedir.

2012–2013 eğitim- öğretim yılında Hatay ilinde Orta Okulu 5, 6, 7 ve 8. Sınıf öğrencilerine uygulanan bir araştırmada ankete katılan öğrencilerin devamsızlık nedenleri arasında öne çıkan nedenler olarak;

- Sağlığımın bozuk olması nedeniyle;
- Evde anne ve babama yardım etmem gerektiğinden;
- Kardeşlerime bakmak zorunda olduğumdan;
- Annem, babam, ağabeylerim izin vermediği için;
- Çalışıp eve para getirme zorunlulukları olduğu için;
- Moralim bozuk olduğu için, okula gelmem demmiştir.

Öğrencilerin birçoğunun devamsızlıklarının asıl nedenlerinin kendilerinin değil ailelerinin olduğu anlaşılmaktadır (“Ortaokul Öğrencilerinin Cinsiyet Değişkeni Bağlamında Devamsızlık Nedenleri”, Mehmet HABERLİ ve Mehmet Fatih GÜVENÇ, İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, Cilt.1, Sayı: 4, 2012).

İlköğretim okullarında öğrenci devamsızlığının nedenlerinin incelenmesi amacıyla yapılan bir araştırmada, öğrenci ve velilerin devamsızlık nedenlerine ilişkin görüşleri karşılaştırılmıştır.

Aileden Kaynaklanan Devamsızlık Nedenlerine İlişkin Görüşler:

- a) Çocuğun okuluna zamanında hazırlanamaması;
- b) Ailenin öğrencinin okul yaşamı için karşılaması gereken beslenme, giyim, temizlik, kırtasiye ve sosyal yaşamla ilgili zorunlu gereksinimlerini karşılayamaması;
- c) Ailenin ekonomik gerekçelerle çocuğun işgücüne ihtiyaç duyması;
- d) Ailenin çocuğun eğitimini beklenen düzeyde önemsememesi;

Öğrenciden Kaynaklanan Devamsızlık Nedenlerine İlişkin Görüşler:

- a) Öğrencinin evde yapması gereken ders çalışmalarını zamanında yapamaması;
- b) Öğrencinin başarısızlık korkusu yaşamaması;
- c) Okula yalnız gelmekten korkmasıdır.

Araştırma sonuçlarına göre, okul terklerinin daha çok öğrencilerin içinde buldukları ekonomik ve sosyal olumsuzluklar nedeniyle yaşandığı ortaya çıkmıştır ("İlköğretim Okullarında Öğrenci Devamsızlığının Nedenleri", Mehmet ÖZBAŞ, Eğitim ve Bilim, Cilt 35, Sayı 156, 2010).

Orhangazi Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi'nde öğrenci devamsızlığının nedenlerini tespit etmek için öğrenci, öğretmen ve velilere yönelik okulun Rehberlik Servisi tarafından uygulanan anket sonucunda önem sırasına göre aşağıdaki tespitler yapılmıştır:

Öğrencilere Göre Devamsızlık Nedenleri:

- a) Okulda günlük ders saatinin çok fazla olması;
- b) Zor derslerin aynı güne denk gelmesi;
- c) Grip vb. hastalık ve salgınlardan endişe etmeleri;
- d) Okuldan izin alma imkanı bulamadıkları zaman okuldan kaçtıkları;
- e) Sağlık sorunları;
- f) Moralleri bozuk olduğu zaman;
- g) Sabahları zamanında uyanamayıp okula geç kaldıkları için geri döndükleri;
- h) Sevmedikleri, başaramadıkları derslerin olduğu günlerde devamsızlık;
- ı) Okulu sevmedikleri, kaçınca mutlu oldukları için;
- l) Kız/erkek arkadaşlarıyla buluşmak için devamsızlık yaptıklarını ifade etmişlerdir.

Öğretmenlere Göre Devamsızlık Nedenleri:

- a) Öğrenciler günlük ders saatinin fazla olması nedeniyle sıkılıp devamsızlık yapmaktadır;
- b) Öğrenciler internet cafe ve oyun salonlarından olumsuz etkilenmektedir;
- c) Öğrenciler okulu sevmedikleri için devamsızlık yapmaktadır;
- d) Öğrenciler arkadaşlarına uyum sağlamak için devamsızlık yapmaktadır;
- e) Öğrenciler sevmedikleri, başaramadıkları derslerin olduğu günlerde devamsızlık yapmakta;
- f) Öğrenciler Kız/erkek arkadaşlarıyla buluşmak için devamsızlık yapmakta;
- g) Öğrenciler sabahları uyanamadıklarından devamsızlık yapmaktadır;
- h) Öğrenciler okul dışındaki arkadaş çevresinin olumsuz etkisiyle devamsızlık yapmakta;
- ı) Öğrenciler dinlenmek ve eğlenmek için devamsızlık yapmakta;
- i) Öğrenciler zor derslerin aynı gün toplanması nedeniyle devamsızlık yapmakta;
- j) Öğrenciler okulu sıkıcı buldukları için devamsızlık yapmaktadır.

Çocuğu Devamsızlık Gösteren Velilere Göre Devamsızlık Nedenleri:

- a) Çocuklarının devamsızlığının boyutundan habersiz;
- b) Çocuğu eve geç geliyor;
- c) Çocuğu düzenli ders çalışmıyor;
- d) Okula gidip öğrencisi hakkında bilgi almıyor;
- e) Çocuğunun arkadaş çevresini tanımıyor;
- f) Çocuğunun boş zamanlarını nerde ve nasıl değerlendirdiğini bilmiyor;
- g) Çocuğuna karşı ara sıra sert davranıyor;
- h) Çocuğunun sınıf rehber öğretmenini tanımıyor ve rehber öğretmeninden bilgi almıyor;
- ı) Çocuğunun devamsızlık hakkında okuldan bilgi almıyor;
- i) Çocukları okul dışında bir işte çalışıyor ve ailesine yardım ediyor;
- j) Çocuğu ile yeterince ilgilenmiyor;
- k) Çocuğunun internet kafelere çok fazla takıldığını biliyor.

Velilerin eğitimsizliği; ailelerin maddi imkansızlıkları nedeniyle bazı öğrencilerin birtakım imkan ve olanaklardan yoksun olmaları; yıllardır süregelen ÖSS'deki katsayı uygulaması nedeniyle öğrencilerin zihninde oluşan Meslek Liselerine karşı ön yargı ve

umutsuzluk duygusunun henüz atılamamış olması gibi etkenler de öğrenci devamsızlığında rol oynamaktadır.

DEVAMSIZLIKLA İLGİLİ MEVCUT YASAL VE KURUMSAL ÇERÇEVE

İlk ve orta öğretim kurumlarında öğrencilerin devamsızlığı ile ilgili yasa ve yönetmelikler şunlardır:

- 1- 1739 sayılı Milli Eğitim Yasası
- 2- 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Yasası
- 3- 2552 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği
4. 28758 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Okulları Yönetmeliği
- 5- 2424 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı Milli Eğitim Müdürlükleri Yönetmeliği

Milli Eğitim Temel Yasası:

Milli Eğitim Temel Yasası, Türk milli eğitim sisteminin yapısına ilişkin genel hükümleri düzenlenmektedir. Buna göre Türk milli eğitim sistemi örgün eğitim ve yaygın eğitim olmak üzere iki ana bölümden oluşmaktadır. Örgün eğitim içinde yer alan ilköğretim 6-14 yaşlarındaki çocukların eğitim ve öğrenimini kapsamaktadır. İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur. Millî Eğitim Temel Kanununun 26 ncı maddesi gereğince okul yöneticileri, millî eğitim müdürleri ve mahalli mülkî idare amirleri öğrencilerin okula kayıt ve devamıyla ilgili gerekli tedbirleri alırlar.

İlköğretim ve Eğitim Yasası:

İlköğretim ve Eğitim Yasası, okulu terk ile ilgili olarak, ilköğretim okullarında kayıt ve kabul, okula devam, okula devamsızlık ile devamsızlık halinde izlenecek yöntem ve yaptırımları belirlemektedir.

Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği:

İlköğretim Kurumları Yönetmeliği okulu terk ile ilgili olarak ilköğretim okullarında kayıt, kabul ve devam, okul tespitinin planlanması, yeni kayıt, okul değiştirme, nakil, yatılı ilköğretim bölge okulu ile pansiyonlu ilköğretim okuluna öğrenci kaydı, öğrenci dosyası, veli zorunluluğu, devam zorunluluğu, derse devamsızlık, devamın izlenmesi, özürlü devamsızlık, izin verme, okula geç gelme, ilişik kesme, öğrenim belgesi, nakil belgesi, öğrenci belgesi ve diplomaların hazırlanması konularını düzenlemektedir.

Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği:

Yönetmeliğin 35. maddesine göre; Geç gelen öğrencilerin derse alınma şekli ve süresi ders yılı başında öğretmenler kurulunca kararlaştırılarak veli ve öğrencilere duyurulur. Birinci ders saati dışındaki geç gelmeler devamsızlıktan sayılır.

Devamsızlıkla ilgili olarak Yönetmelikteki düzenlemeler şunlardır:

Madde 36:

“Okula devam zorunludur. Veliler, öğrencilerinin okula devamını sağlamakla yükümlüdürler. Özürsüz olarak art arda iki gün ve daha fazla devamsızlık yapan veya okula geldiği halde derse girmeyen öğrenciler hakkında disiplin işlemi uygulanır. Özürsüz devamsızlığı 5 günü, toplam devamsızlığı 40 günü aşan öğrencinin velisi bilgilendirilerek okula devamının sağlanması istenir.

Devamsızlık süresi özürsüz 10 günü, toplamda 45 günü aşan öğrenciler, ders puanları ne olursa olsun başarısız sayılır. “

Madde 79:

“Müdür yardımcılarının öğrenci devam ve devamsızlıklarıyla ilgili çalışmalarını izler, devamsızlık yapan öğrencilerin velileriyle iletişim sağlar ve gerektiğinde rehber öğretmenle işbirliği yapar.”

Milli Eğitim Bakanlığı Milli Eğitim Müdürlükleri Yönetmeliği:

Milli Eğitim Müdürlükleri Yönetmeliği okulu terk ile ilgili olarak il ve ilçe milli eğitim müdürlüklerinin görev, yetki ve sorumluluklarını düzenlemektedir. Yönetmelikle öğrencilerin okullara dağılımını sağlamak, istatistiksel verileri toplamak, öğrencileri izlemek ve değerlendirmek, mecburi öğrenim çağındaki çocukların okula devamlarını sağlamak ve takip etmek konuları düzenlenmektedir.

Okula devamsızlıkla ilgili kurumsal taraflar şunlardır:

1. Öğrencinin velisi veya vasisi
2. Mülki amirler
3. Okul yönetimi
4. Muhtarlar

Öğrencinin Velisi veya Vasisi:

Veliler, öğrencilerinin okula devamını sağlamakla yükümlüdürler. Veli, öğrencisinin özürsüz olarak devamsızlığını en geç üç gün içinde okul yönetimine bildirmek zorundadır.

Mülki Amirler:

Mülki amirler çocuğun okula devamının sağlanmasında veli ve okul yönetimine her türlü yardımla ve gerekli önlemleri almakla yükümlüdür. Ayrıca, cezai işlemler (para cezaları) hakkında kararların ilgililere tebliğ edilmesini sağlarlar.

II. BÖLÜM**OKULA DEVAMSIZLIK NEDENLERİ VE SONUÇLARINA İLİŞKİN DEĞERLENDİRME**

Uşak İl Millî Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı mesleki ve teknik orta öğretim kurumlarının yönetici ve rehber öğretmenleri ile gerçekleştirilen "grup arabası etkinliği" sonucunda, katılımcılar "sorun ağacı" oluşturmak suretiyle öğrencilerin devamsızlığına neden olan asıl ve alt nedenleri belirlemişlerdir.

GRUP 1:

ÖĞRENCİ DEVAMSIZLIĞININ NEDENLERİ						
	Yanlış Seçim	Öğrencinin Başarısız Olması	Sosyo-Ekonomik Etkenler	Mevzuat	Eğitim Ortamı	Çevre
1	Aile baskısı	İsteksizlik	Ailenin ekonomik durumu	Devamsızlık hakkı	İdarecilerin sert tutumu	Okula bakış açısı
2	Arkadaş çevresi	Motivasyon eksikliği	Ailenin eğitim durumu	Devam zorunluluğu olmaması	Öğretmenlerin ilgi durumu	Olumsuz rol model
3	Öğrencinin kendini tanımaması	Genetik etkenler		Kolay sınıf geçme modeli	Okulun fiziki yapısı	Çevre mekânlarının olumsuzluğu
4		Müfredat yoğunluğu			Sosyal faaliyet eksikliği	Okula bakış açısı
5		Evdeki çalışma ortamı				Arkadaş grubu

GRUP 2:

ÖĞRENCİ DEVAMSIZLIĞININ NEDENLERİ					
	Psiko-Sosyal Nedenler	Öğrencinin Kişiliğinden Kaynaklanan Nedenler	Çevresel Nedenler	Ekonomik Nedenler	Mevzuattan Kaynaklanan Nedenler
1	Parçalanmış aile	Okulu sevmemesi	Okulun merkeze ya da eve uzaklığı	Part-time ek iş çalışma	Devamsızlık süresi
2	Çocuğun okula bakışı	Alışkanlıklar	Cazibe merkezlerinin okula yakınlığı		Mevzuat değişiklikleri (4+4+4)
3	Aile içi iletişimsizlik	Öğretmenin olumsuz tutumu	Arkadaş çevresi		
4	Okul kontenjanlarının aşılması	İdarenin olumsuz tutumu			

GRUP 3:

ÖĞRENCİ DEVAMSIZLIĞININ NEDENLERİ				
	Kişisel Nedenler	Ailevi Nedenler	Çevresel Nedenler	Sınavlara Hazırlık
1	İsteksizlik	Gelir düzeyinin düşüklüğü	Kafelerin yakınlığı	Dershane saatlerinin okulla çakışması
2	Hastalık	Aile yapısının bozukluğu	Arkadaş çevresi	Staj döneminin etkisi
3	Zor gelen derslerden kaçış		Teknolojik aletlerin yaygınlığı	
4	Öğretmenin tutumu		Kötü alışkanlıkların edinilmesi	
5	İdarenin tutumu			
6	Genel seviyenin düşüklüğü			

GRUP 4:

ÖĞRENCİ DEVAMSIZLIĞININ NEDENLERİ						
	Ekonomik Nedenler	Ailevi Nedenler	Çevresel Faktörler	Sağlık Nedenleri	Eğitim Sistemi	Kişisel Problemler
1	Maddi yetersizlik	Ailenin parçalanması	Ulaşım yetersizliği	Ailenin sağlık problemleri	Eğitim politikasının olmaması	Öğrencinin Seviyesinin düşüklüğü
2	Çocukların çalıştırılması	Ailenin eğitimden beklentisi	Güvenlik endişesi	Yetersiz beslenme	Karma eğitimin olumsuz etkisi	Ergenlik dönemi
3			Barınma	Kronik sağlık sorunları	Derslerin boş geçmesi	İlgi ve beklentilerin yetersizliği
4			Olumsuz örnekler		Müfredat yoğunluğu	
5			Kafelerin yaygınlaşması		Öğretmen yaklaşımları	

GRUP 5:

ÖĞRENCİ DEVAMSIZLIĞININ NEDENLERİ						
	Sosyal Nedenler	Ailevi Nedenler	Yönetimden Kaynaklanan Nedenler	Müfredattan Kaynaklanan Nedenler	Öğretmenlerden Kaynaklanan Nedenler	Öğrencilerden Kaynaklanan Nedenler
1	Çevresel uyarıcılar	Ailenin kontrol yetersizliği	İdarenin tutumu	Müfredat ve sınav sisteminin uyumsuzluğu	Öğretmenlerin tutum ve davranışları	Motivasyon eksikliği
2	Arkadaş çevresi	Parçalanmış aile	Disiplin yönetmeliğinin uygulanışı	Müfredatın çevresel faktörlere uyarlanamayışı	Öğretmenlerin deneyim ve tecrübesi	Bilinçsizlik
3	Kültürel ortamın yetersizliği	Sorunlu aile	Rehberlik hizmetindeki yetersizlik		Öğretmenlerin iletişim becerisi	Amaçsızlık
4		İletişimsiz aile				İsteksizlik
5		Ailenin eğitim seviyesinin düşüklüğü				

GRUP 7:

ÖĞRENCİ DEVAMSIZLIĞININ NEDENLERİ						
	Arkadaş Çevresi	Veli	Öğrenci	Öğretmen	Çevre	Medya ve Teknoloji
1	Kız-Erkek ilişkisi	İletişim problemi	Aşırı öz güven	Tutum ve davranışlar	Olumsuz uyarıcılar	Bilinçsiz kullanım
2	Gelecek kaygısı taşımama	Sosyo-ekonomik yapı	Kişisel algı	Öğretim tekniği yetersizliği	Sosyo-ekonomik yapı	Amaçsızlık
3	Yönlendirme	Aile yapısı	Öfke kontrolünün olmaması	Sınıf yönetimi yetersizliği	Okulun konumu	Kolaya kaçma
4	Madde kullanımı	Kültür farklılığı	Hedefsizlik	Motivasyon eksikliği		Zararlı oyunlar
5	Özenti	Olumsuz tutum ve davranışlar	Benlik algısı	Olumsuz model		Özenti ve teşvik
6	Hedefi olmayan kitle	İlgisizlik	Sorumsuzluk			Sürekli olumsuz pekiştiriciler
7	Akran baskısı	Karşılaştırma	Kötü alışkanlıklar			Gereksiz bilgilendirme
8	Bilinçsizlik	Rol değişimi				Merak uyandırma
9	Kısa yoldan zengin olma isteği	Şiddet				Abartılı haberler

GRUP 6:

ÖĞRENCİ DEVAMSIZLIĞININ NEDENLERİ				
	Aile ve Çevresel Nedenler	Okul	Öğrenci Profili	Eğitim Sistemi
1	<i>Parçalanmış aile</i>	<i>Öğretim Yöntemi ve Teknikleri</i>	<i>İlköğretimden gelen yetersizlik</i>	<i>45 günlük devamsızlık</i>
2	<i>İlgisiz aile</i>	<i>Öğretmen yeterlilikleri</i>	<i>Amaçsızlık</i>	<i>Tek tip program anlayışı</i>
3	<i>Eğitimsiz aile</i>	<i>Kurum kültürü</i>	<i>Gelişim dönemi problemleri</i>	<i>Serbest kıyafet</i>
4	<i>Ekonomik yetersizlik</i>	<i>Fiziki yetersizlik</i>	<i>Madde bağımlılığı</i>	
5	<i>Akran - Çevre</i>	<i>Okulun konumu</i>		
6		<i>Aidiyet duygusunun eksikliği</i>		

Grup çalışması sonucunda öğrencilerin devamsızlık nedenleri yedi başlık altında toplanabilir:

1. Yöneticilerden ve Okul Ortamından Kaynaklanan Nedenler
2. Öğretmenlerden Kaynaklanan Nedenler
3. Aileden Kaynaklanan Nedenler
4. Bireysel Nedenler
5. Çevreden Kaynaklanan Nedenler
6. Ekonomik ve Sosyal Nedenler
7. Mevzuattan Kaynaklanan Nedenler

YÖNETİCİLERDEN KAYNAKLANAN NEDENLER

- Okul yöneticilerinin öğrencilere karşı sert tutumu
- Disiplin yönetmeliğinin uygulanmasında okul yönetiminin esnek davranması
- Rehberlik hizmetlerindeki yetersizlik
- Okulun fiziki olanaklarının yetersizliği (sınıf donanımı, laboratuvar, sosyal tesisler gibi)
- Öğrencilere yönelik sosyal etkinliklerin olmaması veya yetersiz olması

ÖĞRETMENLERDEN KAYNAKLANAN NEDENLER

- Öğretmenlerin öğrencilerin sorunlarıyla yakından ilgilenmemesi
- Öğretmenlerin sınıf yönetiminde zayıf ve yetersiz kalmaları
- Öğretmenlerin deneyimlerinin ve iletişim yeteneklerinin yetersiz ve zayıf olması
- Öğretmenlerin uyguladıkları eğitim ve öğretim tekniklerinin başarısız olması
- Öğretmenlerin okula ilgisinin ve mesleğini sürdürmede motivasyonunun düşük

olması

- Öğretmenlerin öğrenci karşısında olumsuz rol model oluşturmaları

AİLEDEN KAYNAKLANAN NEDENLER

- Aile içi şiddet uygulamaları ve anne-baba arasındaki şiddetli geçimsizlik
- Anne ve babanın öğrencinin devamsızlığı ve okul başarısı ile ilgilenmemesi
- Ailenin sosyo ekonomik durumunun (geçim düzeyinin) düşük olması
- Anne ve babanın boşanmış ve ayrı yaşaması (parçalanmış aileler)
- Anne ve babanın eğitim düzeyinin düşük olması ve alt kültür düzeyinden gelmesi
- Aile içinde bakıma muhtaç ve sağlık sorunları olan ebeveynlerin olması
- Anne ve babanın öğrencisi ile sağlıklı bir iletişiminin olmaması

BİREYSEL (ÖĞRENCİDEN KAYNAKLANAN) NEDENLER

- Öğrencinin hedefsiz, motivasyonsuz ve ilgisiz olması
- Bağımlılık yaratacak kötü alışkanlıklarının (sigara, madde bağımlılığı gibi) olması
- Öğrencinin bir önceki eğitim düzeyinin yetersiz (düşük) olması
- Öğrencinin okuldan beklentilerinin düşük olması
- Öğrencinin sağlık sorunlarının olması
- Öğrencinin ekonomik nedenlerle ailesinin geçimine yardımcı olmak için çalışmak zorunda olması
- Öğrencilerin kız-erkek arkadaşlık ilişkilerinde karşı cinsle sağlıklı bir iletişim kuramaması

ÇEVREDEDEN KAYNAKLANAN NEDENLER

- Okulun bulunduğu bölge veya yerleşim yerinin öğrencinin olumsuz davranışlar ve çevre edinmesine neden olacak şekilde uygunsuz olması
- Okul çevresinde internet café ve benzeri oyun ve eğlence mekanlarının bulunması
- Arkadaş çevresinde kötü alışkanlıkları ve madde bağımlılığı olan kişi veya öğrencilerin bulunması
- Okul çevresinde ve içinde güvenliğin yetersiz olması, öğrencinin okulda kendisini güven içinde hissetmemesi
- Çevrenin okula ve öğrencilere bakışının ve yargısının olumsuz olması

EKONOMİK VE SOSYAL NEDENLER

- Öğrencinin ailesinin gelir seviyesinin düşük olması ve mevsimlik veya part-time çalışma koşullarının zorlayıcılığı
- Öğrencinin yetiştiği çevre ve aile ortamının eğitim ve sosyal gelişim için olumsuzluklar göstermesi
- Yetersiz beslenme, sağlıklı ve huzurlu bir ev ortamının olmaması gibi elverişsiz yaşam koşullarının varlığı

MEVZUATTAN KAYNAKLANAN NEDENLER

- Mevcut yasa ve yönetmeliklerin öğrencilere yıl içinde 45 güne kadar devamsızlık yapabilmesine olanak tanınması
- Eğitim ve öğretimle ilgili müfredatın öğrencinin beklentilerine uygun olmaması
- Sınav sisteminin ve eğitim araç ve yöntemlerinin öğrencinin motivasyonunu olumsuz etkilemesi
- İstikrarlı ve yerleşmiş bir eğitim politikasının olmaması (sürekli değişen mevzuat ve sınav sistemi)
- Sınıf geçmenin kolay olması

Öğrencilerin devamsızlık yapmasında, yukarıda açıklanan nedenlerin dışında da değişik etmenler etkili olabilir. Katılımcıların devamsızlık sorununun tanımı ve nedenlerine ilişkin değerlendirmeleri, sorunun çözümü konusunda önerilerin geliştirilmesine katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Eğitimin özel, genel ve uzak hedeflerinin gerçekleşmesi, öğrencilerin etkin katılımına bağlıdır.

Öğrencilerin aktif olmadıkları bir eğitim-öğretim ortamında istenen hedef davranışların tam anlamıyla gerçekleşmesi mümkün değildir. Aktif katılım ilkesinin temel alındığı, eğitim-öğretim ortamlarında öğrencilerin motivasyon düzeyleri de yüksek olmaktadır. Okul yönetimlerinin ve öğretmenlerin öğrencilerin eğitime katılımlarını sağlayıcı önlemler almaları ve bu konuda ailelerin bilinçlendirilmesini sağlayacak eğitim ve rehberlik hizmetleri vermeleri büyük önem taşımaktadır.

Aksi takdirde öğrenciler, devamsızlık yapmaya, okuldan uzaklaşmaya başlar. Bu nedenle, Milli Eğitim sisteminin özel, genel ve uzak hedeflerini gerçekleştirmek için öncelikle devamsızlığa neden olan etmenleri saptamak gereklidir. Bu etmenleri ortadan kaldırıp,

eğitim-öğretim sürecini verimli hale getirmek için öğrencilerin okula devam etmeleri sağlanmalıdır.

Nitelikli ara eleman ihtiyacını karşılamaya yönelik işlev gören mesleki eğitim kurumlarının en büyük sorunlarından birisi olan okula devamsızlık sorununu çözümine ilişkin geliştirilecek önlemler ise, izleyen bölümde ele alınmıştır.

III. BÖLÜM

DEVAMSIZLIK SORUNUNUN ÇÖZÜMÜ İÇİN

UYGULANACAK ÖNLEMLER VE MÜDAHALELER

Öğrenci devamsızlığı öncelikli olarak öğrenci açısından bazı olumsuz sonuçlara yol açacaktır. Uzun vadede değerlendirildiğinde ise sistemin hedeflerinin gerçekleşmemesi gibi topluma yansıyacak bir olumsuzluktan bahsedilebilir. Öğrenci devamsızlığının olası sonuçlarını aşağıdaki gibi sıralamak mümkündür:

- Motivasyon düşüklüğüne, okuldan soğumalara ve öğrencilerin uyum sorunu yaşamalarına neden olabilmektedir.
- Okul başarisının düşüreceği düşünölmektedir.
- Özel, genel ve uzak hedeflere ulaşılmamasına neden olabilmektedir.
- Toplumun sosyal, kültürel, eğitim yönünden yapısının gelişememesine neden olabilmektedir.

Öğrenci devamsızlığında üzerinde durulması gereken etmenlerden hareket etmek yararlı olacaktır. Öğrencinin kendisi, aile, okul yönetimi, öğretmenler ve akran grubu gibi etmenlere yoğunlaşmak yol gösterici olacaktır. Bununla birlikte konu ile ilgili olarak yapılan araştırmalardan elde edilen çözümleri aşağıdaki gibi sıralamak da mümkündür:

- Öğrencilerle yüz yüze iletişim kurmak;
- Öğretmenlerin, hayatında önemli değişmeler (ölüm, boşanma vs.) olan öğrencilere daha dikkatli ve ilgili davranmaları;
- Okul- aile ilişkilerinin daha fazla geliştirilmesi;
- Okul çevresindeki internet ve oyun salonları ile işbirliği yapılarak, okul saatlerinde bu tür yerlere öğrencilerin girmelerinin engellenmesi;

- Öğrencinin derse olan ilgilerini artırmak için düzeylerine uygun yöntem ve teknikler kullanarak okul yaşamı monotonluktan kurtarmaya çalışmak.

Katılımcıların sorunun çözümüne ilişkin olarak getirdikleri öneriler şunlardır:

- Yönetmeliklerin yeniden düzenlenmesi ve devamsızlığa fırsat verilmemesi;
- Meslek liselerine öğrenci alınırken en başarılı ve istekli öğrencilerin seçilmesi, müfredatlarının iyi düzenlenmesi;
- Öğrencileri okula getirecek ve okulda tutmayı başaracak sosyal ve kültürel aktiviteleri arttırmak ve bunun için de okullara gerekli fiziksel ve maddi imkanların sağlanması gerektiği;
- Problemin çözümünde velilerin, sosyal çevrenin de sürece dahil edilmesi gerektiği;
- Eğitimciler bu sorunla ilgili birimler oluşturarak, çalışmalar yürütmeleri ve öğretmenleri bilgilendirmeleri;
- Sorunun sebeplerine ilişkin daha detaylı araştırmalar yürütmek;
- Öğrencilere değerlerin önemini kavratmak;
- Okul yöneticilerini ve öğretmenlerini uygulamalarında motive edici aktivitelere yer vermek;
- Okulu ilgilendiren her türlü kararda eğitimcilerin görüşlerinin alınması;
- Sanayi ve iş çevresi ile okullar arasında işbirliği ve iletişim sağlanması.

RİSK ETMENLERİ VE MÜDAHALELER

RİSK NEDİR?

- Okul yöneticilerinin öğrencilere karşı sert tutumu
- Disiplin yönetmeliğinin uygulanmasında okul yönetiminin esnek davranması
- Rehberlik hizmetlerindeki yetersizlik
- Öğrencinin okula aidiyet duygusunun zayıf olması

ÖNLEMLER NELERDİR?

- Okul içinde ve dışında öğrencilere ilgi gösteriniz ve sorunlarını çözmeye çalışınız
- Öğrenciye sevildiğini ve önemsendiğini hissettiriniz
- Öğrenciye okul içinde ve dışında sorumluluklar veriniz
- Okul yöneticisi olarak düzenli devamsızlık takibi yapınız
- Kanuni yaptırımları uygulayınız
- Rehber öğretmenlerin devamsızlık risk grubundaki öğrencileri tespit etmesi ve bu öğrencilerle bire bir ilgilenmesini sağlayınız

RİSK YÖNETİM POLİTİKASI

Okul yöneticileri ile öğretmenler ve rehber birlikte devamsızlık gösteren öğrenciye karşı tutarlı davranışlar göstererek, sorununun nedenleri hakkında tam bir bilgiye ulaşmalıdırlar. Devamsızlık gerçekleşmeden, erken dönemde farkedilmesi için birimler arasında işbirliği ve izleme faaliyetlerine girişilmelidir.

RİSK NEDİR?

- Öğretmenlerin sınıf yönetiminde zayıf ve yetersiz kalmaları
- Öğretmenlerin deneyimlerinin ve iletişim yeteneklerinin yetersiz ve zayıf olması
- Öğretmenlerin uyguladıkları eğitim ve öğretim tekniklerinin başarısız olması

ÖNLEMLER NELERDİR?

- Çevre üniversitelerindeki öğretim elemanları tarafından öğretmenlere yönelik eğitim ve seminerler düzenlemek
- Okul yöneticileri, öğretmenler ve rehber öğretmenler arasında düzenli paylaşım toplantıları düzenlemek
- Okullarda devamsızlığın izlenmesi ve önlenmesi amacıyla birim oluşturulması

RİSK YÖNETİM POLİTİKASI

Okul yönetimi, öğretmenlerin yeteneklerini ve öğrencilerle olan iletişimini yakından izlemeli ve öğrencilerin devamsızlığı sorununa etkili çözümler geliştiren ve öğrencileri okula sevdiren öğretmenlere uygun sicil verilmesi ve ödüllendirilmesine yönelik yaklaşımları benimsemelidir.

RİSK NEDİR?

- Aile içi şiddet uygulamaları ve anne-baba arasındaki şiddetli geçimsizlik
- Ailenin sosyo ekonomik durumunun (geçim düzeyinin) düşük olması
- Anne ve babanın boşanmış ve ayrı yaşamaları (parçalanmış aileler)
- Anne ve babanın eğitim düzeyinin düşük olması ve alt kültür düzeyinden gelmesi
- Anne ve babanın öğrencisi ile sağlıklı bir iletişiminin olmaması

ÖNLEMLER NELERDİR?

- Öğrencinin ailesine maddi yardım yapılması ve Okul Aile Birliğinin desteğinin sağlanması
- Ailelere yönelik eğitim ve rehberlik desteği verilmesi
- Ailelere öğrencisinin devamsızlığı durumunda daha katı davranılması
- İyi örnek oluşturacak ailelerle, diğer ailelerin kaynaşmalarının sağlanması

RİSK YÖNETİM POLİTİKASI

Devamsızlık gösteren öğrencilerin ailelerinin durumlarını yakından izleyecek ve bu tür ailelerin okul yönetimiyle işbirliğine girmesini sağlayacak bir yönetim anlayışının geliştirilmesi gerekmektedir. Okul yönetimleri, ailelerin durumlarındaki değişiklikleri izlerken diğer ilgili kurum ve kuruluşlarla (Emniyet Müdürlüğü, Muhtarlıklar, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı birimleri gibi) sürekli bir işbirliğine girmesi gerekmektedir.

RİSK NEDİR?

- Öğrencinin hedefsiz, motivasyonsuz ve ilgisiz olması
- Bağımlılık yaratacak kötü alışkanlıklarının (sigara, madde bağımlılığı gibi) olması
- Öğrencinin okuldan beklentilerinin düşük olması
- Öğrencinin ekonomik nedenlerle ailesinin geçimine yardımcı olmak için çalışmak zorunda olması

ÖNLEMLER NELERDİR?

- Derslerin ilgi çekici hale getirilmesi ve daha fazla ve geniş katılımlı sosyal aktivitelerin gerçekleştirilmesi
- Öğrencilerin istek ve şikayetlerinin doğrudan okul yönetimine iletmelerinin sağlanması ve hızlı bir şekilde geri dönüşün gerçekleştirilmesi
- Okula karşı duyarlılığı artıran projeler gerçekleştirilmesi
- Öğrencilere madde bağımlılığının zararlarını ve kötü sonuçlarını anlatan ve öğrencileri bilinçlendirecek eğitim seminerleri ve konferansların düzenlenmesi

RİSK YÖNETİM POLİTİKASI

Öğrencilerin özel yeteneklerinin belirlenmesi ve öğrenme kapasitelerinin tespiti amacıyla düzenli ve tekrarlanan çalışmaların yürütülmesi gerekmektedir. Öğrenciler yetenekli oldukları alanlara (edebiyat, sanat, tiyatro, spor, bilişim, matematik vb.) yönlendirilmeli, yeteneklerini geliştirmeleri amacıyla ders saatleri dışında olanaklar sunulmalıdır.

RİSK NEDİR?

- Okulun bulunduğu bölge veya yerleşim yerinin öğrencinin olumsuz davranışlar ve çevre edinmesine neden olacak şekilde uygunsuz olması
- Okul çevresinde internet café ve benzeri oyun ve eğlence mekanlarının bulunması
- Arkadaş çevresinde kötü alışkanlıkları ve madde bağımlılığı olan kişi veya öğrencilerin bulunması
- Okul çevresinde ve içinde güvenliğin yetersiz olması, öğrencinin okulda kendisini güven içinde hissetmemesi

ÖNLEMLER NELERDİR?

- Öğrencilerin okul dışı faaliyetlerinin izlenmesi
- Okul çevresinin güvenliği için polis desteğinin sağlanması ve güvenlik önlemlerinin artırılması
- Okul çevresinde öğrencilerin yararlanacağı spor tesisi, kütüphane gibi diğer kurumların sosyal tesislerinden yararlanılması

RİSK YÖNETİM POLİTİKASI

Okul yönetimi çevre güvenliğini sağlayıcı ve diğer kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliğini artırıcı ve devamsızlığı önleyici bir politika izlemelidir. Gerektiğinde güvenlik desteği olmak üzere mülki amirlerin desteği sağlanmalıdır. Aile ile iletişim içinde öğrencinin okul dışı davranışları ve arkadaşlık ilişkileri takip edilmelidir.

RİSK NEDİR?

- Öğrencinin ailesinin gelir seviyesinin düşük olması ve mevsimlik veya part-time çalışma koşullarının zorlayıcılığı
- Öğrencinin yetiştiği çevre ve aile ortamının eğitim ve sosyal gelişim için olumsuzluklar göstermesi
- Yetersiz beslenme, sağlıklı ve huzurlu bir ev ortamının olmaması gibi elverişsiz yaşam koşullarının varlığı

ÖNLEMLER NELERDİR?

- Öğrencinin ve ailesinin sosyo-ekonomik durumunu ölçen ve izleyen bir alan çalışması yapılması ve düzenli aralıklarla bilgilerin anket çalışmaları ile güncellenmesi
- Yardımsever kişi ve kuruluşlarla (belediyelerle) işbirliğine giderek desteğe muhtaç ailelere yardım edilmesinin sağlanması

RİSK YÖNETİM POLİTİKASI

Devamsızlığın tanımı ve izlenmesi ile ilgili bir strateji belirlenerek, okulun ailelere ve öğrencilere verebilecekleri destekler araştırılmalı ve okulun dış paydaşları harekete geçirilmelidir. Tüm öğrencilerin istatistiksel veri bilgisi bankası oluşturulmalı ve devamsızlığa neden olan ailevi etmenler belirlenerek, izlenmelidir. Böylelikle, okul yönetimleri devamsızlığın ortaya çıkmasından önce aktif bir politika izlemelidir.

RİSK NEDİR?

- Mevcut yasa ve yönetmeliklerin öğrencilere yıl içinde 45 güne kadar devamsızlık yapabilmesine olanak tanınması
- Eğitim ve öğretimle ilgili müfredatın öğrencinin beklentilerine uygun olmaması
- Sınav sisteminin ve eğitim araç ve yöntemlerinin öğrencinin motivasyonunu olumsuz etkilemesi

ÖNLEMLER NELERDİR?

- İlgili yasal mevzuattaki değişiklikler ve buna uygun alınacak önlemler hakkında öğretmenlere bilgi verilmesi
- Etkin bir öğretim tekniğinin kullanılabilmesini sağlayacak Bilişim Teknolojilerinden yararlanılması
- Mevcut okul müfredatını anlama ve öğrenme kapasitesi yeterli olmayan öğrenciler için özel uygulamalar yapılması
- Öğrencilerin okullarda geçireceği serbest saatlerin arttırılması;
- Rehberlik sisteminin genişletilmesi ve etkinleştirilmesi;

RİSK YÖNETİM POLİTİKASI

- Okul yönetimi ve öğretmenler mevcut sistemin aksaklıklarının giderilmesine yönelik İl MEM ile stratejik bir yaklaşımla çözüm önerileri geliştirmeleri ve bunları uygulamalıdır.

SONUÇ

Bu çalışma, özellikle mesleki orta öğretim öğrencilerinin okula devamsızlıkları ile ilgili nedenlerin belirlenmesi; devamsızlığın azaltılmasında alınması gereken önlemlerin alınması ve geliştirilecek politika stratejilerinin değerlendirilmesini amaçlamaktadır. Grup çalışmalarından ve devamsızlıkla ilgili literature çalışmalarından çıkan sonuçlar dikkate alındığında, devamsızlığın ilk ve orta öğretim okullarında en temel sorunlardan birisi olduğu görülmektedir. Öğrencilerin okula devamsızlıkları, ayrıca öğrencilerin akademik başarılarını olumsuz etkilemektedir.

Türkiye'deki mevcut yasal mevzuat öğrenciler için devamsızlığa süre (gün) olarak bir sınırlama getirmekle beraber, eğitim sisteminde, müfredat ve sınav sisteminde yapılan değişiklikler ve düzenlemeler nedeniyle okul yönetimleri istikrarlı ve etkin bir politika geliştirememektedir. Öğrenciler için ise, bir önceki eğitim başarı düzeylerinin düşük olması ve mezuniyet sonrası gelecek kaygılarının yüksek olması gibi nedenlerle okula aidiyet azalmakta ve öğrenciler derslere olan ilgilerini kaybetmektedirler.

Öğrencilerin ailevi sorunları ise, diğer önemli bir devamsızlığa yol açan önemli bir risk etmenidir. Ortalama olarak öğrenci ailelerinin gelir düzeylerinin düşük olması, öğrencilerin hem dersleri izlemek hem de çalışmak durumunda kalmaları, aile içi baskı ve geçimsizlik gibi nedenlerle okula devamsızlık gerçekleşmektedir. Devamsızlığın kanuni olarak belirlenen süreyi aşması durumunda ise öğrencinin başarısız kalması ve nihayet okuldan terkine kadar ilerleyen bir süreç ortaya çıkmaktadır.

Okula devamsızlığın azaltılması ve buna neden olan risk unsurlarının ortadan kaldırılması için öncelikle okul yönetimlerinin bu sorunun çözümü için kurumsal ve işlevsel kapasitelerinin artırılması gerekmektedir. Bunun yanı sıra, devamsızlığa neden olan risk unsurlarının izlenmesi, değerlendirilmesi, devamsızlıkla ilgili iletişim stratejilerinin diğer ilgili kurum ve kuruluşlarla ortaklaşa geliştirilmesi, öğrencilere ve ailelerine gerekli ekonomik ve sosyal desteklerin sağlanması gerekmektedir.